

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.: 15/6116

Oslo, 30.mars 2016

Høringsuttalelse - forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) er en paraplyorganisasjon for Norges Handikapforbund, Norsk Forbund for Utviklingshemmede og Foreningen Norges Døvblinde.

Områder som må inn i forskriften

SAFO ser at rammeplanutvalget kun så vidt berører temaet inkluderende skole, i liten grad har fokus på tilpasset opplæring, og ikke inneholder noe om spesialpedagogisk kompetanse. I tillegg blir pedagogikkfaget svekket. Disse områdene er viktige i den norske skolen, og dermed i lærerutdanningen. SAFO ber derfor departementet om å sikre disse sentrale områdene inn i forskrift om rammeplan.

Internasjonale forpliktelser og status i Norge

Norge ratifiserte i 2013 FN-konvensjonen om personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) artikkel 24. Gjennom dette har Norge forpliktet seg til å gi alle elever, uavhengig av funksjonsnivå, utdanning i et inkluderende skolemiljø. I dette ligger blant annet lærerkompetanse, slik at elever med funksjonsnedsettelse får oppfylt sin rett. Artikkelen er nærmere utdypet i komiteens kommentarer til bestemmelsen. Fra forskning vet vi at dette er et område som må forbedres i Norge. Et stort antall elever får sin undervisning helt eller delvis utenfor fellesskapet.

Tre konkrete endringsbehov:

- **Pedagogikk må fortsatt være eget fag**

I forslaget til forskrift legges det opp til å benytte begrepet profesjonsfag i stedet for pedagogikkfag. SAFO ser det slik at alle fag som tilbys er profesjonsfag, og ved å ta bort pedagogikk som eget fag, tas fokus bort fra pedagogikk og spesialpedagogikk.

Pedagogikkfaget må heller ikke svekkes. Det har i lengre tid vært fokus på elevers trivsel på skolen som en viktig faktor for både god læring og som grunnlag for utdanning og arbeidsliv. Da er det behov for både at elevene utvikler sosial kompetanse og at et inkluderende og trygt skolemiljø kan hindre frafall. Elevers psykologiske behov er da et sentralt tema, der pedagogikk er faget. Selv om RLE er et viktig emne i lærerutdanningen, bør ikke dette knyttes til pedagogikkfaget.

- **Spesialpedagogikk må være en del av lærerutdanningen**

En inkluderende skole kan bare realiseres gjennom at lærernes kunnskap reflekterer mangfoldet i elevenes forutsetninger og behov. I forslaget framgår det at spesialpedagogikk ikke er en del av masterutdanningen som lærer.

Konsekvensvurdering av dette framkommer ikke i departementets høring. Slik SAFO ser det vil det føre til ytterligere marginalisering og diskriminering av utsatte elevgrupper. Dette vil bidra til at spesialundervisning blir en sideaktivitet for en stor gruppe elever, utenfor den ordinære undervisningen og skolen.

Den spesialpedagogiske kompetansen hos lærerne må i stedet styrkes, for å sikre en bedre inkludering i opplæringen enn slik det er i dag.

- **Det må fortsatt være mulig å fordype seg i pedagogiske emner i masteroppgaven**

Som en styrking av lærerutdanningen, vil en fordypning i pedagogiske emner være sentralt. Det må framkomme i forskriften at en masteroppgave kan tas innenfor pedagogikkfaget, også for lærere som skal arbeide i mellomtrinnet og ungdomstrinnet.

Med vennlig hilsen

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)

Vigdis Endal
Daglig leder